

Inledning

Våren har varit kall och torr. Det känns åtminstone så.
 Poeten Lars Wivallius skrev en gång för mycket länge sedan: En
 och kall vår gör sommaren kort och vintrens föda fördriver.
 I en vers längre ner i sin dikt fortsätter han Lät skogen stå grön,
 jorden få frukt
 se till att oss intet trängier lät fläkta en skön och härlig lukt
 av skogar åkrar och ängjer.

Guy Lööv

torr

lät

Den tidiga sommaren med den späda grönskan är nog den vackraste tiden för mig. En dit när fåglarna vaknar i tidig gryning och sjunger. Då känner jag också all den förväntan som sommaren bär. Lite av barndomens examensdag. På gångvägen till pendeltågen har gullregnen knoppar i sina hängen. Om några dagar slår de ut. Då kommer jag gå i en allé som lyser i gult.

Nu längtar jag till en fin sommar med vandringar, lite lagom trädgårdsarbete, sitta ute på kvällen och äta gott och inte minst läsa på vår lilla altan. Jag får inte glömma baden förstås både i den lilla sjön här i närheten och i ett salt hav.

Må ni alla få en god sommar.

Guy Lööv

Årsmötet i Köpenhamn 5–6 juni för Nordiska Samarbetskommittén

Den 5–6 juni samlades NSKs styrelse till ett årsmöte i Köpenhamn. Förutom sedvanliga möteshandlingar träffade deltagarna även representanter för Nordiska Ministerrådet. Åtta organisationer ingår i kommittén och tillsammans representerar den drygt 950.000 medlemmar. Under pandemin sjönk medlemstalet med ca 10. 000 personer men vi kan redan se en återhämtning. Kommittén har en god ekonomi och den förbättrades något under pandemin genom att vissa möten genomfördes digitalt. Årsmötet konstaterade att kapitalförvaltningen behöver ses över för att ge en något högre avkastning.

Som en del i detta årsmöte ingick att besöka Nordens hus och Nordiska ministerrådet. I uppdraget för NSK finns angivet att kommittén ska ha kontakter med olika nordiska organ och ett viktigt sådant är Ministerrådet. Vid mötet diskuterade vi betydelsen av det nordiska samarbetet. Nedan redovisas i några av de aspekter som Ministerrådet tog upp. Följande anges som den mer övergripande bakgrunden till nordiskt samarbete:

27 miljoner invånare

Bland de starkaste ekonomierna i världen Hög utbildningsnivå Innovationskraft – kreativitet Välfärd – rättvis fördelning

Mer än 200 år av fred mellan länderna.

Det organiserade nordiska samarbetet är bland de äldsta och mest omfattande regionala samverkansformerna i världen, Efter andra världskriget fanns en insikt om att små länder behöver samarbeta.

Nordiska rådet som är parlamentarikernas forum tillkom 1952 och Nordiska ministerrådet 1971. Därutöver startade Nordiska Kulturfonden sin verksamhet 1967.

Bland verksamheter med särskild bäring på de frågor som gäller NSK kan nämnas:

- Nordiskt demensnätverk
- Nordiskt nätverk för åldersvänliga städer
- Nordiskt arbetsseminarium om äldreråd
- Kost och fysisk aktivitet hos äldre vuxna i Norden
- Integrerad vård och omsorg på distans projektet
- Brukarinflytande i nordiskt perspektiv
- Social isolering och ensamhet under covid-19-pandemin

Ministerrådet har också tagit initiativ till att utveckla samarbete med civilsamhället. Ett nytt nordiskt civilsamhällsnätverk har skapats som organiseras av organisationen Global Utmaning. Det framgick att ingen organisation som representerade äldre hade inbjudits att delta. Detta fann vi mycket allvarligt. Vi uppmanades att skriva till Global utmaning.

Marianne Laxén rapporterade från en webinar, som Nordisk Vårdscenter och Nordregio arrangerade i april. Rubriken för arrangemanget var Grasping the diversity among older adults – Active and healthy ageing in the Nordic region. I en

panel diskuterades hur vi ska ta oss an mångfalden bland äldre och främja ett aktivt och hälsosamt liv Norden. Bilden visar styrelsen för NSK framför porten till Nordiska ministerrådet. Webbinariet var på engelska och Marianane Laxéns text är inte översatt till Svenska.

Bilden visar styrelsen för NSK framför porten till Nordiska ministerrådet. Webbinariet var på engelska och Marianane Laxéns text är inte översatt till Svenska.

Nästa höstmöte för NSK ska vara i Stockholm. Höstmötet brukar alltid förenas med ett seminarium. Temat för denna host blir behovet av en äldrekonvention.

Rapporter till årsmötet

Landrapporter

Vid NSK:s möten lämnar varje land en sk landrapport. Nedan redovisas rapporterna i mycket förkortad version

Finland

Eläkeläiset/Pensionärerna rf

I början på 2023 bildas i Finland 21 välfärdsområden som tar hand om ordnandet av social-och hälsovården i stället för kommunerna.

Alla kommunerna i Finland har enligt lag ett äldreråd där pensionärerna har möjlighet att påverka och ta del av beslutsfattandet. Liknande äldreråd bildas nu också till välfärdsområdena. Ett problem är att de här regionala äldreråden riskerar att bli för stora till medlemsantal och.

Nu när covidpandemin har lättat rör den stora frågan kriget i Ukraina och Finlands eventuella anslutning till Nato. Förhoppningsvis får pensionärernas sak mera synlighet efter det när nästa riksdagsval närmar sig i april år 2023. En i synnerhet viktig fråga är hur vi tryggar tillräckligt med personal i äldrevården.

Pensionstagarnas Centralförbund

De första välfärdsområdesvalen hölls i januari 2022. För tillfället är det viktigt att EKL i sin roll som påverkare värnar om att de för de äldre så viktiga social- och hälsovårdstjänsterna är tillräckliga och att de är kvalitativt högtstående samt tillgängliga till rimliga priser.

I januari inledde Finlands första äldreombudsman Päivi Topo sin verksamhet.

Äldreombudsmannens byrå har som uppgift att 1) främja kommunikation och förmedla information om seniorerna, 2) bevaka lagstiftningen och det samhälleliga beslutsfattandet samt bedöma dess effekter för

de äldre, 3) framföra initiativ, ge utlåtanden och delta i samhällsdebatten samt 4) främja samarbetet mellan de aktörer som representerar de äldre och handhar frågor som berör dem.

De ökande levnadskostnaderna har ökat i också i Finland, något som ytterligare försvårar livet för pensionstagarna i låg- och medelinkomsttagargruppen.

I början av april meddelade regeringen att man kommer att förverkliga en tidigarelagd indexförhöjning på de sociala förmånerna motsvarande de ökande levnadskostnaderna redan under detta å. Förhöjningen återspeglar sig också på pensionsinkomstsvaret och underlättar på så vis deras ställning som får arbetspension. I november 2021 drog EKL:s förbundskongress upp linjerna för de kommande fyra åren. I förbundets intressebevakning är fortsättningsvis målet att minska fattigdomen bland pensionstagarna centralt. En viktig metod är att få betydliga nivåhöjningar till stånd i folkpensionen. Dessutom skulle situationen förbättras av en samordning av folkpensionen och arbetspensionen så, att en minskning av samordningsprocenten från nuvarande 50 procent skulle införas. Avgörande är att ställningen för pensionstagarna med låga pensioner granskas i sin helhet.

Ur organisatorisk synvinkel var det mest betydande beslutet på förbundskongressen grundandet av en framtidsarbetsgrupp. Arbetsgruppens uppgift är att söka svar på förändringarna inom organisations- och frivilligverksamheten.

Færøerne

Desværre blev vi i oktober ramt af en kraftig Corona-bølge, som krævede flere dødsfald, især blandt ældre mennesker, som i forvejen havde dårligt helbred. Her må jeg lige nævne, at Corona også tog livet af Arne Thorsteinsson. Arne Thorsteinsson var min forgænger som formand i Landsfelag Pensjónista. Som gæst deltog han i frokosten på Hotel Hafnia, hotellet, hvor vi den 16. september havde seminar.

Ny socialminister

Vi fået en ny socialminister. Han hedder Sólvit E. Nolsøe.

De ældre har det godt

For to år siden søgte Landsfelag Pensjónista en fond, Sjúkrakassagrunnin, (Sygekassefonden) om nogle hundred tusinde kroner. Pengene skulle bruges til at undersøge, hvordan færinger i alderen 75+ har det helbredsmæssigt, og hvordan de har det i hverdagen. Det lykkedes os at få kr. 308.000,- til undersøgelsen, som vi sidenhen bad Gallup og en dygtig forsker at tage sig af. På Færøerne har vi ca. 4000 ældre i alderen 75+. Lige præcis 2000 af disse fik tilsendt personligt brev, hvor de blev anmodet om at svare 39 spørgsmål digitalt.. Hvis man ikke syntes, at man var i stand til at svare digitalt, havde man også en mulighed at svare pr. telefon. Det endelige resultat forelå i midten af marts. 1012 personer deltog aktivt i vores undersøgelse og svarede på spørgsmålene, altså lidt over 50 pct., og det er vi meget taknemlige over. Meningen med vores undersøgelse er, at alle involverede myndigheder indenfor ældreområdet samt politikere i fremtiden skal kunne bruge det indsamlede materiale på en fremtidig ældrepolitik.

Stor konference

Medio marts 2022 arrangerede Landsfelag Pensjónista sammen med kommunalvalgte ældreråd for en stor konference i Nordens hus. Overskriften var ”Situationen indenfor ældreområdet”.

Norge

2021 ble nok et år i koronaens tegn i Norge dessverre. Riktignok klarte samfunnet å åpne opp og tilnærme seg normale forhold gjennom sommeren og tidlig høst, men i løpet av senhøsten var vi tilbake med strenge smittevernstiltak.

Vi i Pensjonistforbundet gjorde svært mye riktig i 2020 hva smittevern og alternative kommunikasjonsformer angår, som vi kunne ta med oss inn i 2021. Vi har bevist at generasjonen som vokste opp i en analog verden, også behersker de nye digitale kommunikasjonsmåtene.

Lokal- og fylkesforeningenes arbeid mot ensomhet

Det står stor respekt av den innsatsen lokalforeningene har utvist gjennom året. Det er definitivt ikke enkelt å drive frivillig foreningsarbeid når myndighetene legger store begrensninger for fysiske samlinger.

Koronapandemien har vært en ensom tid for mange eldre, med stengte møteplasser og begrensninger på sosialt felleskap og aktiviteter. Det ble etablert en statlig tilskuddsordning som en engangsbevilgning for målgruppen seniorer og eldre som bor i eget hjem eller omsorgsbolig, for å legge til rette for mer aktivitet.

Samlet (2020 og 2021) har Pensjonistforbundet fått tildelt kr 29 166 925 på landsbasis, til aktiviteter mot ensomhet.

Lokalforeningene våre har invitert eldre rundt om i kommunene til et mangfold av fine aktiviteter, som var gratis for deltakerne.

Aktiviteter og prosjekter

Prosjektene som pågår i samarbeid med Helsedirektoratet, har vært aktive gjennom hele året tross utfordringer med fysiske samlinger. Kurs og konferanser har vært holdt på Teams og via webinarer med veldig godt oppmøte. Dataopplæringen har vært gjennomført som en- til-en opplæring med pleksiglass som smittebegrensende tiltak.

Smarttelefonen og nettbrett (iPad), som er en del av prosjektet digital opplæring, har vært flittig brukt av hele organisasjonen og en fin hjelp til dem som har hatt problemer med å logge seg på digitale møter.

Over 200 personer har fått opplæring som teknologiambassadører og er i sving i sine kommuner.

Verveaktiviteter

Vi har hatt verveaktiviteter gjennom annonser i papir- og nettaviser og kampanjer/ annonser i sosiale medier. Mulighetene for fysiske verveaktiviteter har vært begrenset og nær lik null de fleste steder i landet.

Valget høsten 2021

Stortingsvalget i september avsluttet en lang reise landet rundt for å snakke eldrepolitikk med valgaktørene. Vi hadde åpne valg møter i alle valgkretser med likt budskap:

- Forhandlingsrett på pensjon
- styrket kommuneøkonomi
- egenandelssystem for tannhelse og
- styrket satsning på digital skoleing av eldre.

Politisk arbeid

Forbundets ansatte rådgivere har levert av skriftlige høringsvar til myndighetene gjennom året. Politisk samarbeidet på tvers av politiske partier fungert etter intensjonen. Som en partipolitisk nøytral organisasjon, søker vi støtte der støtte er å hente på Stortinget.

Webinarer

Pensjonistforbundet arrangerte/ deltok på flere webinarer i 2021, om ulike temaer:

Feminismen har ingen alder

For første gang i historien deltok Pensjonistforbundet i markeringen av Kvinnedagen, 8. mars.

Sverige

Sedan NSK:s årsmöte i september har coronapandemin mattats av och livet i Sverige så gott som helt och hållet återgått till det normala.

Politiska beslut

I början av mars 2022 släpptes de flesta corona-restriktioner i Sverige till följd av att smittspridningen mattades av och andelen dubbel- och trippelvaccinerade ökade. Ungefär vid samma tidpunkt överlämnade den så kallade Corona-kommissionen sin granskning av hur det svenska samhället klarat av att möta och hantera pandemin.

Coronakommissionen riktar skarp kritik mot De strukturella bristerna inom äldreomsorgen är ingen nyhet, utan har varit kända sedan tidigare. Sedan många år tillbaka har PRO och SKPF uppmärksammat att äldreomsorgen varit ett eftersatt område, trots att en väl fungerande äldreomsorg är en viktig del av välfärdssamhället.

Det behövs ett nytt tag om äldreomsorgen, med mål som tryggar goda levnadsvillkor för äldre. Ledamöter i kommunala pensionärsråd har en viktig uppgift att dels hålla liv i den politiska diskussion om äldreomsorgen som väckt i och med pandemin, dels vara en nagel i ögat på kommun- och regionpolitiker så att äldreomsorgen prioriteras.

Glädjande har diskussionen om pensioner varit aktuell på den politiska agendan under de senaste månaderna. Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet har tillsammans lagt ett förslag i Vårbudgeten om ett garantitillägg till pensionärer med lägst inkomst. En nyligen genomförd SIFO-undersökning visar att nära 80 procent av Sveriges befolkning tycker att det är ett bra förslag. Det är ett kvitto på att PRO:s och SKPF:s arbete med pensionsfrågan har givit resultat och vi är övertygade om att pensioner kommer att vara en het och viktig fråga i valrörelsen.

En annan fråga där pensionärsorganisationerna har rönt framgång är beslutet om fast omsorgskontakt i hemtjänsten. Kravet att erbjuda en fast omsorgskontakt föreslås börja gälla den 1 juli 2022 och från 1 juli 2023 förtydligas att den som utses till fast omsorgskontakt ska ha yrkestiteln undersköterska.

SKPF

Ett avstamp blev den andra delen av förbundets 23:e kongress. Efter en digital del redan 2020 kunde vi i september 2021 träffas till kongress fysiskt. Devisen ”Vår tid är nu”, signalerade den framtidsinriktning som förbundsstyrelsen lagt fast. Kongressen antog nya stadgar och ett nytt handlingsprogram med konkreta förslag.

Förbundets utveckling har vägletts av den framtidsstrategi som antagits av förbundsstyrelsen.

Samverkan har under 2021 varit god med övriga pensionärsorganisationer. Våren 2021 genomförde organisationerna en Äldreriksdag på temat ”Ålderism ur ett demokratiperspektiv” PRO och SKPF tog tillsammans med tankesmedjan Tiden fram en rapport om pensionerna som också blev material för studiecirkel tillsammans med ABF. PRO, SPF och SKPF samlades i början av hösten till en inspirationsdag om insatser mot ofrivillig ensamhet.

SKPF Pensionärerna hade vid utgången av verksamhetsåret 160 684 medlemmar. Det är en liten minskning men vi kan ändå se att förbundet håller ställningarna väl vad gäller medlemsantalet.

PRO

Arbetet i PRO är fokuserat på kongressen som äger rum den 17 – 19 juni. På kongressen väljs ny ordförande och styrelse. Christina Tallberg har aviserat att hon inte står till förfogande för omval efter 7 år som heltidsordförande. Nya styrdokument i form av handlingsprogram och stadgar ska även beslutas. Till kongressen har 131 motioner inkommit.

På kongressen 2018 beslutades att behålla och utveckla PRO:s fastighet i Gysinge. Pandemin slog dock undan benen för en sådan utveckling och den 10 januari 2022 överlät PRO fastigheten och verksamheten till Julia Hotell & Konferens AB. PRO: folkhögskola vid Gysinge finns dock kvar.

Parallellt med arbetet inför kongressen har PRO intensivt arbetat med organisationens tre viktigaste frågor inför valet; pensioner, äldreomsorg och tandvård.

Till följd av pandemin och betydligt färre aktiviteter i distrikt och föreningar har PRO tappat medlemmar. Vid årsskiftet hade PRO 281 115 medlemmar i hela landet.

PRO Global, en förening inom PRO som arbetar med internationella frågor, har under flera år haft samarbete med den ukrainska äldreorganisationen Tyrbota. Sedan kriget bröt ut har kontakterna varit sparsamma, men information om den förfärliga situation som äldre befinner sig i har nått fram. Tillsammans med PRO Stockholm har PRO Global tagit ansvar för att samordna en insamling till Tyrbota. Pengar överförs till Ukraina genom Help Age International.

Danmark

Vi er kommet fornuftigt igennem coronaen

I to år har coronakrisen sat sit tydelige præg på alle aktiviteter i Faglige Seniorer. I lange perioder har aktivitetsniveauet været sat på vågeblus, og flere steder er blusset desværre gået helt ud.

Derfor har den danske regerings mange hjælpepakker haft afgørende betydning for de ældre. Og Faglige Seniorer, der er Danmarks næststørste ældreorganisation med flere end 250.000 medlemmer, har bidraget til at tænde et lys i mørket og inviteret medlemmer til en lang række forskellige aktiviteter.

Erfaringen er, at medlemmerne rigtigt gerne vil deltage i vores møder og arrangementer og at mange blot har ventet på at coronaen skulle slippe sit tag i samfundet.

En stor del af forklaringen på den store opbakning til aktiviteterne ligger i Faglige Seniorers kommunikationsstrategi med nyhedsbreve, som bruges aktivt i markedsføringen af aktiviteter og medlemstilbud.

Flere lokalforeninger

Internt i Faglige Seniorer har udviklingen også taget fart. Ved årsskiftet blev seniorerne fra Danmarks Lærerforening og Dansk Sygeplejeråd optaget som medlemmer. I løbet af de senere år har 6 nye medlemsforbund meldt sig ind i Faglige Seniorer, så vi nu har 18 medlemsorganisation. Og flere banker på døren. Faglige Seniorer har siden efteråret 2021 etableret 6 nye lokalforeninger.

Som alle andre medlemsorganisationer er vi i afhængige af de aktive medlemmers frivillige indsats. Derfor har vi som noget nyt oprettet Seniorskolen, hvor de frivillige kan tilrettelægge skræddersyede kurser til bestyrelser og andre aktive.

Et stærkere seniorarbejdsmarked

Faglige Seniorer har i årevis kæmpet politisk for et stærkere seniorarbejdsmarked. Vi har vi flere omgange sikret, at det skattemæssige bundfradrag for arbejdende pensionister blev forhøjet.

For det første kan folkepensionister efter 1. januar 2023 tjene lige så meget de vil, uden at de skal frygte for at blive modregnet i folkepensionens grundbeløb eller pensionstillæg. De personlige tillæg og ældrecheck bliver beregnet som hidtil.

For det andet fjernes ægtefællemodregningen for folkepensionister.

Det gælder også for førtidspensionister, sådan at ægtefællens arbejdsindtægt ikke bliver modregnet i førtidspensionen.

Det er et helt grundlæggende opgør med væsentlige elementer i det danske pensionssystem, som er udløst af den rekordlave arbejdsløshed.

Faglige Seniorer betragter dette som den største politiske sejr nogensinde, og arbejder målrettet videre på at skabe et moderne seniorarbejdsmarked.

Til gengæld har den danske regering opgivet et forslag om en ny velfærdslov, der skulle sikre, at pengene fulgte med, når vi bliver stadig flere ældre.

Ældreområdet bliver dog alligevel genstand for debat, fordi statsminister Mette Frederiksen har proklameret, at hele lovgivningen for ældreplejen skal skrottes.

Social- og ældreminister Astrid Krag er nu gået i gang med at udforme rammerne for en helt ny ældrelov, som skal fremlægges i folketingets efterårssamling.

Aktuelle hjælpepakker

I den aktuelle situation med den højeste inflation i 35 år og stigende priser på grund af krige i Ukraine, har den danske regering sammen med en flertal i folketinget gennemført flere hjælpepakker.

Samtidig har regeringen netop fremlagt en plan til forhandling, som vil give de fattigste 290.000 folkepensionister, der modtager den særlige ældrecheck, en ekstraordinær check på 5.000 skattefrie kroner. Ældrechecken er i 2022 på 18.600 kroner (før skat) er indtægtsafhængig og den likvide formue må ikke overstige 93.000 kroner.

Faglige Seniorer har selv præsenteret et lignende forslag, og det er derfor vores håb, at folketinget enes om en sådan hjælpepakke, der vil hjælpe pensionister med meget små indtægter.

Inflationen er et problem, fordi folkepensionen følger lønudviklingen på arbejdsmarkedet, som opgøres hvert år i november måned. Derfor vil reguleringen af folkepensionen slå igennem med mere end et års forsinkelse. Og det presser økonomien hos pensionisterne.

Island

I slutningen af mai sidste år blev Helgi Pétursson valgt til ny formand for LEB. Helgi er tidligere journalist og reporter og har en lang karriere i medierne. Han er også en af grundlæggerne for Den grå hær som er en radikal arm fra LEB som holdt kampagne møder inden pandemien fik aktiviteten til at gå i stå.

Corona epidemien har, ligesom alle andre steder, haft en enorm indflydelse på livet og arbejdet for alle i det islandske samfund.

Men på den anden side så lærte Corona os at bruge telekonferenceudstyr.

LEB har 55 foreninger spredt over landet i byer og landsbyer rundt omkring på Island. Beboerne er kun omkring 370.000, så der er længere afstand mellem mange af byerne. Derfor blev det godt at lære at bruge teknisk udstyr til videokonferencer.

I dette efterår ved indledning til parlamentsvalget mødtes LEB styrelsen og Lønkomitéen og udarbejdede et udkast om hvad vi lægger hovedvægt på og hvad vi ønskede at præsentere for alle politiske partier i kandidaturet. Vi gav os til at træffe alle partiets kandidater og præsentere det for dem. Der lægges vægt på en retfærdig pension, at have lov til at arbejde længere en til 70 år, boligpolitik og en ny organisering af sundhedstjensten for de ældre i landet.

Det er klart at hovedparten af de emner, vi lagde vægt på, var med i de politiske partiers valgprogrammer, derimod må vi afvente hvad den nuværende regering har tænkt sig at indfri af de givne løfter inden valget sidste høst. Meget af det har fundet vej ind i regeringens program. Et eksempel på at noget kommer at ske er udnævnelse af en projektstyring som skal fremlægge forslag til omlægning og koordinering af tjeneste for ældre på alle områder. Projektstyrelsen består af to repræsentanter fra LEB, to fra Kommunernes Landsforening, og tre repræsentanter fra forskellige ministerier- i alt 7 personer som skal fremlægge forslagene til efteråret.

Der afholdes kommunalvalg den 14. maj. Vi vedtog de samme arbejdsmetoder som tidligere og indkaldte til formandsmøder, hvor et udkast til ældres fællesindsats for kommunerne blev godkendt. Forslagene er blevet fordelt til kandidater over hele landet.

Vores pensionskassesystem er ret anderledes end det i kender i de andre nordiske lande. Det er et opkrævningssystem, som alle betaler til efter lovmæssige forpligtelser med modbidrag fra arbejdsgiverne. Bidrag fra det system bør modsvares af bidrag fra det offentlige forsikringssystem, indtil opkrævningssystemet er blevet stærkt nok til at dække selve betalingerne, Regeringen har dog taget skridt til at reducere sine bidrag betydeligt i henhold til komplekse ensidige regler. Det lykkedes ikke at gøre en aftale om at mindske disse restriktioner, så vi anlagde en retssag,. Vi mener, at grundlovens ejendomsretlige bestemmelser bliver overtrådt, og vi vil anke sagen til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, hvis vi taber i Højesteret.

Men nu skinner solen og Covid tiden er nok forbi. Måske er det tid til at kalde den grå hær ud?

Rapport från Marianne Laxén

Nedan kan läsa Marianne Laxéns inledande kommentar vid seminariet Grasping the diversity among older adults – Active and healthy ageing in the Nordic region.

Dear participants

The report shows some important and interesting considerations about an intersectional analysis. An important challenge for the future is how the analyses can be transformed into conclusions and proposals. The indicators used to assess active and healthy ageing in the Nordic countries work well, I think.

But much is missing from an intersectional point of view. First of all, we need information about people with different ethnic backgrounds and people born abroad. After all, we know from other studies that older immigrants have worse living conditions than others in many ways. This is reflected, for example, in pension levels. Not least relevant are the circumstances of older immigrant women.

Additionally, one's sexual orientation is also something that may influence how one can participate in society and community life, meaning that LGBT aspects are also important to consider. The report informs that this area is addressed in a project on the conditions for older LGBTQ adults at Nordic Information on Gender (NIKK).

The report shows that our Nordic countries all in all have fairly similar conditions. It also shows that the Nordic countries are doing well in comparison with other countries. An important reason for this is what we usually refer to as the Nordic welfare model. We have quite different welfare systems in our Nordic countries, but the fundamental thing is the public commitment. We need to highlight this as an important political basis.

The gender differences that emerge concerning the indicators are mostly well known. The question of health and self-esteem is interesting. Women obviously have better health but seems to feel worse. But one thing I want to ask is the indicator on voluntary work, where the men is said to be more active than women. I am curious to know what is here meant by voluntary work. There is mentioned, formal and informal voluntary work and active citizenship, how are these defined?

One more reflection concerns the possibilities to political impact. In our Nordic countries we have Elderly Councils on the local level as an advisory body but without political decision-making power. It might be worth developing an indicator to determine the extent to which these councils can influence political decisions.

And a last comment: A very large proportion of older people in our Nordic countries are members of an older people's organisation. It could also be an idea to try to analyze how this activity in the pensioners organizations affects the well-being of the elderly and how or if the organizations affect the national and municipal policy for the elderly.

What should be the next step forward for your work you asked?

I would like to highlight two of the suggestions from this report

- To establish dialogue and roundtable networks with national and local stakeholders focusing on intersectionality and heterogenous perspectives. and
- To strengthen intersectionality research. This may include consideration of other demographic characteristics such as socioeconomic status or ethnic origin to obtain a better picture of these subgroups of the older population in the Nordic countries.

And as a final point

Please continue to have a dialogue with the pensioners organisations on Nordic, National, Regional and Local level.

Skrivelse till Global Utmaning

Nordiska Samarbetskommittén (NSK)

Pensionärsorganisationerna utgör en viktig del av civilsamhället och är jämförelsevis också mycket stora. Den Nordiska Samarbetskommittén för pensionärsorganisationer representerar nästan en miljon medlemmar och består av åtta pensionärsorganisationer från samtliga nordiska länder.

I så gott som alla kommuner i Norden finns det pensionärsföreningar med både en bred social verksamhet och ett aktivt påverkansarbete gentemot lokala beslutsfattare.

Vi som är aktiva inom pensionärsrörelsen är också väl medvetna om vårt samhällsansvar, som omfattar i stort sett hela samhällslivet. Kampen för ett hållbart samhälle, som bland annat manifesteras i Agenda 2030, är en viktig del av vår verksamhet på alla organisationsnivåer. Olika grupper får inte heller ställas mot varandra utan goda villkor för äldre kräver samverkan mellan generationerna. Vid ett möte med representanter för det Nordiska ministerrådet informerades vi om att det har skapats ett "Nordiskt civilsamhällsnätverk". Ett sådant nätverk kan få en viktig uppgift om det ges möjlighet att påverka de beslut som fattas i det nordiska samarbetet.

Samtidigt tvingas vi konstatera att pensionärsrörelsen ställdes utanför när Global utmaning fick i uppdrag att etablera detta nätverk. Som framgår av Global utmaning kommer nätverket "att lyfta civilsamhällets röst och agera som en mötesplats för sektorsövergripande kunskapsutbyte." Rösterna från oss som är äldre saknas dock.

Vi hoppas att Global utmaning korrigerar sitt misstag att inte låta pensionärsorganisationerna ingå i Nordic civ. Den kunskap och det engagemang vår rörelse besitter behövs i ett sådant nätverk.

Vårt mer organiserade nordiska samarbete inleddes i oktober 1968, på initiativ av Norsk Pensjonistforbund och har under årens lopp fördjupats och breddats till allt fler områden. För oss är nordisk samverkan viktig för välfärdens utveckling i våra länder.

Christina Tallberg
Ordförande i Nordiska Samarbetskommittén

Kalevi Kivistö

På bilden ovan ser ni Kalevi och Christina vid dörren till Nordens Hus. Årsmötet i Köpenhamn är det sista för Kalevi Kivistö som därmed lämnar NSK som representant för Eläkeläiset ry/Pensionärer rf. Kalevi har en lång karriär bakom sig som både politiker och ämbetsman och universitetslärare. År 1972 invaldes han i Finlands riksdag. Han har dessutom varit minister i flera regeringar, landshövding, överdirektör, ordförande för Demokratiska förbundet för Finlandsfolk och författare.

Rapport från AGE General Assembly

AGE Assembly den 7 juni

Assembly är ju AGE årsmöte, så dagordningen omfattade ekonomisk redovisning, revisionsrapport, verksamhetsberättelse och verksamhetsplan.

Det kan vara värt att nämna att AGE måste följa belgiska lagar vad gäller stadga och ekonomisk redovisning. Det är inga stora avvikelser från våra mer än i vissa detaljer. Föreningslivet är mer reglerat i Belgien än det är i våra länder.

Ekonomi för AGE är förhållandevis god. Till en del sammanhänger det med pandemin, med färre fysiska möten.

Organisationen har ökat sitt medlemsantal, vilket naturligtvis är positivt. Med fler medlemmar blir AGE starkare i sitt påverkansarbete. Det negativa är väl att de nya organisationerna är sk förorganisationer. Deras uppgift är att verka för äldre utan att vara organisationer av äldre.

Enligt stadgarna ska dock äldreorganisationerna utgöra majoritet vid omröstningar. Grunden för AGE ändras således inte av medlemsutvecklingen men diskussionsämnena kan ju påverkas och därmed också olika enskilda ställningstaganden.

En viktig fråga för AGE är kampen för en äldrekonvention och äldres rättigheter. Under Assemblyn fokuserades mycket på detta arbete.

AGE framhåller särskilt Madrid International Plan for Action on Ageing, MIPAA. Den kan kort beskrivas som en omfattande lista av överenskommelser för medlemmarna i FN. Planen antogs 2002 i Madrid. Det ska hållas ett möte om MIPAA den 17 juni i Rom och AGE kommer att aktivt försöka påverka de europeiska regeringsrepresentanterna, vad gäller behovet av en äldrekonvention.

Christina lämnar nu sitt arbete som ledamot AGE Council och Ebbe Johansen, president för AGE, tackade henne för det engagemang hon visat för AGE.

Christina har särskilt lyft fram behovet av ett generationsövergripande arbete när det gäller klimatet och frågan om livslångt lärande med utgångspunkt i vår nordiska folkbildningstradition.

NSK

är en samarbetskommitté mellan åtta pensionärsorganisationer i sex nordiska länder.

- Faglige Seniorer – Danmark
- Landsfelag Pensjónista – Färöarna
- Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry/Pensionstagarnas Centraförbund PCF – Finland
- Landssamband eldri borgara, LEB – Island
- Pensjonistforbundet – Norge
- Eläkeläiset ry - Pensionärererna rf – Finland
- SKPF pensionärererna – Sverige
- PRO Pensionärerernas Riksorganisation – Sverige

NSK:s medlemsorganisationer samarbetar till försvar för den nordiska välfärdsmodellen. Styrelsen för NSK leds av PROs ordförande Christina Tallberg.

NSK är också medlem AGE Platform Europe med ca 145 medlemsorganisationer. I AGE kallas NSK för The Nordic Older People's Organisation (NOPO). Christina Tallberg är ledamot av AGE Council/ styrelse och Kalevi Kivistö från Eläikeläiset ry/ Pensionärerernas rf är hennes ersättare i styrelsen. Samordnare för NSK är Guy Lööv, som nås på mailadressen guy.loov@pro.se eller 070 29 30 319